

Türk kahvesi - Yunan kahvesi

En baştan söyleyeyim, "Bir fincan kahvenin 40 yıllık hatırı olur" sözü iyi de ben fanatik bir Frappe'ciyim. Fincan içindeki kaymaklı sıcak kahve yerine, büyük bardakta köpüklü, sütlü buzlu kahvenin hatırı bende daha fazla.

Gelelim konumuza. Geçenlerde gazetelerdeki bir ilan dikkatimi çekti. Yunanistan'ın en büyük ve en eski kahve firmasından olan Lumidis'in ilanında "1 Ekim'i Yunan kahvesi günü ilan ediyoruz" diye yazıyordu. Ardından da Atina'nın bir zamanlar havagazı tesisleri bulunduğundan "Gazi" adı verilen semtte düzenlenecek etkinlikte ziyaretçilere bedava "Yunan kahvesi" ikram edileceği.

Ege'nin iki yakasında da malzemeleri ve pişirme tarzı aynı olan kahvenin Türk mü Yunan mı olduğu tartışmaları, baklavanın, simidin, cacığın veya gölge oyunu Karagöz'ün "aidiyeti" ile ilgili tartışmalardan çok önce başladı.

Yunanistan'a ilk geldiğimde (1977) kafelerde turistlerin garsonlara "Turkish coffee" siparişi verildiğinde, bazılarının "No Turkish. Greeek coffee" dediklerini hatırlıyorum.

Birkaç yıl sonra gazeteciliğe ilk adımlarımı attığımda o zamanlar ender olan Türk ve Yunan siyasetçilerin buluşmalarında yemek sonrası içilen kahvenin "vatanı" havayı yumuşatmak için espri konusu olurdu:

- Turkish coffee
- Greek coffee
- Turkish-Greek coffee
- Greek-Turkish coffee

Malzemesi, pişirme ve içme tarzı aynı olan bu kahveye illa da bir "vatan" bulmaksa mesele, benim için o kahve yüzde 100 Türk. Toplum kültürü ile ilgili araştırmalar yapan Yunan yazar Dimitris Fissas'ın görüşü de pek farklı değil:

"Papadiamandis, Viziinos ve Roidis gibi ünlü Yunanlı yazarların eserlerinde Türk kahvesinden söz ediyorlar. Viziinos kahveciye 'O Batılı bulaşık suyunu istemiyorum. Bana şöyle güzel bir Türk kahvesi yap' derdi. 1974'e kadar Yunanistan'da Türk kahvesi denirdi. Kıbrıs'tan sonra medyada 'Biz Yunan kahvesi diyoruz' reklamları çıkmaya başladı. Zaten dünyada bu kahveye Yunan kahvesi diyen bir tek biziz."

"İddiayı" güçlendirecek ise bu diyardaki dükkanlarda "Yunan kahvesi" yapan tek bir kahve markası gördüm o da Türk malı. Buna karşı belki de duymaya alıştım "Yunan kahvesi" denmesinden de hiç rahatsız olmuyorum. Sonuçta, meraklısı için İstanbul'da "orta şekerli" Atina'da da "metrio" dediğinde önüne aynı kahve geliyor.

Bu arada, Yunanistan'da genel olarak "kahve kültürü"nün Türkiye'den çok daha yaygın olduğunu da söylemek gerek. Ekonomik krize rağmen 2013'te kişi başına 448 euro "kahve parası" harcandı. İçilen her 100 kahveden de 47'si de "Yunan kahvesi".